

מסורת הש"ס

(א) ערפין נגז' (ב) כמיות
(ג) ר"ק נגז' (ד) כמיות נגז'
(ה) ר"ק נגז' (ו) קדושין
(ז) כמיות נגז' (ח) נגז'
(ט) כמיות נגז' (י) נגז'
(יא) כמיות נגז' (יב) נגז'
(יג) כמיות נגז' (יד) נגז'

תורה אור השלם

1. והתירו את חטאתם
אשר עשו והשיב את
אשמו בראשו וחמישו
יפה עליו ותן לאשר
אָשָׁם לוֹ בְּדֹרֵק ה'.

מוסף רש"י

מזכיר עור דגרי. בעל
חזק יוסף עור להלכות
דגרי (עורביו כג').
וחקן עליו במלוח.
שלא נתן לו שמעון דמי
השנה אלא כח לו שער
חזק עולם (נחבוח כג').
ופייסיה בוזי. נחמתי
דמי השנה שהיה חזק
למתי פייס את השנה
בשיל רחוקי שנחמתי
מכרה לו (שם). מטלטלי
שביר אבין גבן. והיה
בעל חוב על אביו מלוק
ממנו שאין לו קרקע.
והמחשבה לא היה לו
ליתן, ומטלטלי דמימי לא
תשעבדו לבעל חוב ותשע
גם אלה אין לו לומר
עליו על המחשבה. לפי
שאין לו קרקע מחשבו
(שם). מביא דלח ארעא.
כשנעבדו יתומים ופיס
לן קרקע דמי המחשבה
והדרי גבי מתייהב בשיל
אחרים אביסו ולא תנו
למחר לא ידעו קרקע
זה מחשבו אלא קמיתו
תשעבדו למחר לכו עיי
שעבדו חוב אביסו כלה
לכס והיה לו לכס כדושם
קרקע שלק אביסו כתיב
(שם). ואלו חוב. של
אביסו. חזר ונזכר
אורח מהם. אילו נכלה
לכס תשע כדושם (שם).
ת"ל ותן לאשר אשם
לו. ולא כח לאשר
הלוהו. אלא לאשר האשם
שלו. ואשם הוא קרן.
כדאמרין בהנחל (ר"ק
ק). למי שהקדש שלו
(נחבוח יט). לאשר הקדש
שלו. ולא כח לאשר שם
טו (שם פב). כשהדרינו
אצלו. שמכרו כדו
משכן (נחבוח יט). שנתן
משכנו כדו נכרי. ולא
מחסיב גורמא ולא שנתן
אלא קניית משם (ב"ר ז).

כל שעה פרק שני פסחים

לא.

עין משפט
נר מצוה

פא א מ"י פ"ו מהלכות
ערפין הלכה טו:
פב ב מ"י פ"א מהל'
מלוח הלכה י פסג
ערפין לד:
פג ג מ"י שם הלכה ט
ופסג שם טושיט
פ"מ פ"י קו פס"ק ה:
פד ד מ"י פ"ב שם הלכה
י פסג ערפין גג
טושיט פ"מ פ"י פו פס"ק
ה:

באחריות. שלא באחריות פשיטא דיתן ליושיו אפילו לא
זקפן עליו במלוח אלא באחריות קמ"ל דה"ל יעבדס
לעזמו דה"ל כמפס מחיים קמ"ל דלא חשיב ליה כמפס מחיים כיון
דזקפן עליו במלוח: ופייסיה בוזי. רבנא נקט חף על פי
שנתן מעות לא מלי למימר המעות:

שנתחייבתי לאביס נחמי לו:
משעבדנא פ"ב דאבוכין
מדריבי נתן.

וא"ת גבי מטלטלים נמי נימא הכי
ונראה לר"י דדוקא גבי קרקע שייך
למימר הכי דנתן שיעבוד היא
דכשהקרקע זו משועבדת לראובן
חשיבין ליה כאילו היא בידו דהא
אם מכרה או משכנה חזר לראובן
וגובה אותה ולכן משועבדת נמי
לבע"מ אלא מטלטלים אין להחשיבם
כאילו הם ביד ראובן כיון שאילו
מכרם או משכנם אין גובה מהן
ומכאן יש להוכיח דהלכה כדבי נחמי:
דהא רבא קאי כותיה כשיעמין:
אלא

שבק אבון גבך ומטלטלי דיתמי לבעל חוב לא משעבדו ואמר רבא אי
פיקח שמעון מנבי להו ארעא והדר גבי לה מינייהו דאמר רב נחמן יתומים
שנבו קרקע בחובת אביהם בעל חוב חזר וגובה אותה מהן אי אמרת
בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי חזר וגובה אותה מהן דכמאן
דגבו מחיים דאבוחו דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חזר
וגובה אותה מהן לא הוי כמאן דוכין יתמי נכסי דמי ואילו קני יתמי נכסי מי
קא משעבדו לבעל חוב שאני התם דאמר להו כי היכי דמשעבדנא
ליה לאבוכון משעבדנא נמי לבעל חוב דאבוכון מדרי נתן דדחניא רבי
נתן אומר ימנינו לנזשה בחבירו מנה וחבירו בחבירו שמוציאין מזה ונותנין
לוה ת"ל ינותן לאשר אשם לו נתן נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר
הפסח מותר בהנאה אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי מותר
בהנאה אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי מותר בהנאה ברשותא
דישראל הוה קאי הכא במאי עסקינן כשהדרינו אצלו לימא כתיבא ישראל
שהלוה לנכרי על חמצו לאחר הפסח אינו עובר משום רבי מאיר אמרו
עובר מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר למפרע הוא גובה ומר סבר מכאן
ולהבא הוא גובה ותסברא אימא סיפא אבל נכרי שהלוה לישראל על
חמצו לאחר הפסח דברי הכל עובר והא איפכא מביעי ליה למאן דאמר
התם אינו עובר הכא עובר למאן דאמר התם עובר אינו עובר

מעות ולא היה לו ליתן לבעל חוב ולא לעבדן בשיל אחריות מכירתן דמטלטלי דיתמי לא שיעבדו חכמים לבעל חוב דקרקע של יתומים
הוא דאמרין בעל חוב גובה אותה בחובת אביהם משום דמחיים חל שיעבדו עליהן אלא על מעות שלא היו בעין לא חיל שיעבדו מחיים
עליהן וכשהן בעין אין כאן ליה ולבעלי המעות דהיינו יתומים לא הלוה זה כלום: ואמר רבא גרסינן: אי פיקח. זה שמעון יעטון
ויאמר להם אין לי מעות לפרוע לכם אלא קרקע יש לי וניתנה להם בחובותם (ו) ויחזר וגובה אותה מהם בשיל אחריות מכירה שקבל אביהן
עליו דהשתא כי אגבי להו הא ארעא איגלוי מילתא דלאו מטלטלי הוא דשיבך גביה אלא קרקע: בעל חוב. אחר של אביהן חזר וגובה
אותה מהן אלא אמרין הנוטל קרקע בחובו מאותה שעה שנתן לו המעות נקית לו: פ"ב. אמרין איגלוי מילתא למפרע שהיתה
קנייה לאביהן קרקע זה שגבו בחוב אביהן משום הכי בע"ה אחר של אביהן חזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבי לה מחיים דאבוחו דמי: אלא
אי אמרת. כל הגובה קרקע בחובו אינה קנייה לו אלא מגבייה ואין אלא עובר חזר וגובה אותה מהן לא יחא דבר זה אלא כמי
שקנו יתומים קרקע במעות שלהן מי היה משעבדה לבעל חוב: שאני התם דאמר להו כי היכי דמשעבדנא לאבוכון משעבדנא נמי
לבעל חוב דאבוכון מדרי נתן. לעולם מכאן ולהבא הוא גובה ומאי דאמר רב נחמן בעלמא בעל חוב חזר וגובה אותה מהן משום דאמר
להן בעל חוב ליתומים מכח מי באתם וגביהם קרקע זו מכח שיעבדו של אביהן וכי היכי דמשעבדה לאבוכון קרקע זו של ליה שליה
מאביסם משעבדה נמי אמר להו לנבי ראובן כי היכי דהי נכסי משועבדין לאביסם בשיל חובו היו משועבדין גם לעזמי מכח אביהן
שהיה ברשותו. ושמעון נמי אמר להו לנבי ראובן כי היכי דהי נכסי משועבדין לאביסם בשיל חובו היו משועבדין גם לעזמי מכח אביהן
שהיה ליה אלאי מחמת אחריות המכירה מדרי נתן דמה לי אי מה לי אחר הלכך אע"פ שלא היתה קנייה לאביסם מחיים חל שיעבדו עליה
אלא עמ"ל: לאשר אשם לו. לאשר הלוהו לו לא נאמר אלא לנכסי אשם לו לאשר הקרן שלו. כגנא קמא"ל אמרין אשם זה קרן: פסג נכרי שהלוה
כו. קמ"ל: השתא בשלם מפרע לו אלא שיעבדו לו כשאר לווים אשם לא אשם קך עד יום פלוני כל ליתמי וגבה ממחן זה: כשהדרינו אצלו. נתינו
של נכרי נתנו. קמ"ל השתא דטעמא משום דהוה ליה תורת משכון ובעל חוב קונה משכון: ישראל שהלוה אס הנכרי על חמצו. קודם הפסח
לאחר הפסח אינו עובר אס נהנה ממנו: מאי לאו. בשלם הרהיט ובהא קמיפלגי דת"ק סבר מכאן ולהבא הוא גובה כו: אימא סיפא דברי
הכל עובר. ואי טעמא משום להבא ולמפרע הוא איפכא הוה לו לאפסוי פלוגמיהו כהא ולא לאשוי דעמיהו דלמאן דאמר לעיל ברישא
עובר אלא למפרע הוא גובה הכא הוה ליה למימר אינו עובר משום דכשעת הלוואה קם ליה ברשות נכרי ולמאן דאמר התם כו:
אלא

